

2. ఎవరి భాష వాళ్ళకు వినసొంపు

పాఠంలోని ముఖ్యాంశాలు (Bullet Points)

- ★ సామల సదాశివ ‘ఎవరి భాష వాళ్ళకు వినసొంపు’ లో తన స్వీయ అనుభవాలను సూటిగా, సులభంగా అర్థమయ్యేవిధంగా తెలియజేశారు.
- ★ రచయిత తన నాలుగేళ్ళ మనుమరాలు లావణ్య ‘తాతా! ఇగపటు నీ పాను, జర్డా డబ్బీ’ అని అనగానే ఈ ప్రాంతీయ తెలుగు పట్టు పట్టుకున్నందుకు ఆశ్చర్యపోయాడు, ఆనందించాడు.
- ★ సంస్కృత, ఆంధ్ర భాషల్లో ఉద్దండ పండితుడైన కప్పగంతుల లక్ష్మణ శాస్త్రి తన బాల్య మిత్రుడైన తిరుమల రామచంద్రాన్ని ‘వారీ రామచంద్రా! ఇగపటు తిరుపతి లడ్డు’ అని ‘ఇగపటు’ అనే ప్రాంతీయ తెలుగులో ఉచ్చరించాడు.
- ★ సామల సదాశివ కప్పగంతుల లక్ష్మణశాస్త్రి దగ్గర శిష్యరికం చేయలేదు కాని ఒక్కొక్కప్పుడు వారి సన్నిధానంలో కూర్చుండి, తరచుగా జాబులు రాస్తూ వారి ద్వారా అనేక సాహిత్య విషయాలు నేర్చుకున్నారు.
- ★ కప్పగంతుల లక్ష్మణశాస్త్రి కుమార్తె కె.కమల బాసర సరస్వతీ క్షేత్రంలో వ్యాసభారతంపై ప్రసంగించారు.
- ★ లక్ష్మణశాస్త్రి, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, గడియారం రామకృష్ణ శర్మలను సదాశివ గురుస్థానీయులుగా భావించారు.
- ★ వేలూరికి సదాశివ ఏకలవ్య శిష్యుడు.
- ★ వరంగల్ తెలుగును ‘టక్కులీ తెలుగు’ అని, దిల్లీ ఉర్దూను ‘టక్కులీ ఉర్దూ’ అని అంటారు. టక్కులీ అంటే ఉంకశాల (నాణాలు తయార్యే చోటు)
- ★ ఆడవాళ్ల నోట నుంచే అసలైన భాష వస్తుంది. వరంగల్లులోని కూరగాయలు అమ్మే ప్రీల మాటల్లో అచ్చుమైన తెలుగు నుడి వినిపిస్తుంది.
- ★ సదాశివ ‘యాది’లో ఉత్తమ కవితలు, కథలు, రాసిన రెవెన్యూ, పోలిస్ శాఖల అధికారులను ప్రస్తావించారు.
- ★ తెలుగు పిల్లలు ఇంట్లో మాట్లాడే భాష వేరు. బళ్లో చదివే భాష వేరు. ప్రాంతీయ భేదాలను సరిచేసుకోవాలంటే అన్ని ప్రాంతాల పలుకుబడులను మనం తెలుగు అని అనుకుంటున్న భాషలో కలపాలి.
- ★ ఉర్దూ సాహిత్యంలో ప్రజలు పలుకుబడికే ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. ఉర్దూ కవి మీర్ తఫీమీర్ భాష ప్రజల పలుకుబడుల్లోంచి వచ్చింది. ఆయన తన కవితను ప్రజా కవితగా చెబుతారు.

- ★ కవి మీరతఫీమీర తన కవితలో “నా కవితను ప్రత్యేక వ్యక్తులు పసంద్ చేస్తున్నారు, కానీ నేను మాటల్లాడుతున్నది మాత్రం సామాన్య ప్రజలతోనే” అని వివరించారు.

పరీక్షలో రాదగిన ప్రశ్నలు

- 1) “ఏ ప్రాంతపు వాళ్ళకు ఆ ప్రాంతపు తెలుగు ఇంకా మంచిగా ఉంటుంది.” - సమర్థించి రాయండి.
- 2) గురువుల్లో ఏయే ప్రత్యేక గుణాలుండాలని కోరుకుంటారో రాయండి.
- 3) “ఆడవాళ్ల నోటనే అస్తైన తెలుగు భాషను వినగలం” వివరించండి.
- 4) సామల సదాశివ రచనాశైలిని ప్రశంసిస్తూ రాయండి.
- 5) మీ ప్రాంతంలో వినిపించే పసందైన మాటలను రాయండి.
- 6) పిల్లలు ఇంట్లో మాటల్లాడే భాష వేరు. బిళ్లో చదివే భాష వేరు. ఇది పోవాలంటే ఏం చేయాలి?

పరీక్షలో రాదగిన అర్థాలు

ఉద్ధండ = గొప్ప

క్షేత్రం = స్థలం

జాబు = ఉత్తరం

పసందు = ఇష్టం

యాది = గుర్తు

విద్వత్తు = పాండిత్యం

3) పర్యాయ పదాలు

ఆలయం - ఇల్లు, గృహం

ప్రశంస - పొగడ్, స్టోర్చం

సొంప - సోయగం, అందం

4) నానార్థాలు

కవి = కవిత్వం చెప్పేవాడు, శుట్రుడు, జలపక్షి

సాహిత్యం = కలయిక, వాజ్ఞాయం

మిత్రుడు = సూర్యుడు, స్నేహితుడు

5) వ్యేత్పత్యర్థాలు

అధ్వర్యులు = చర్యలను కనిపెట్టి చూసేవాడు

గురువు = అజ్ఞానమనే అంధకారాన్ని తొలగించేవాడు (ఉపాధ్యాయుడు)

భాష = భాషించునది

www.eenadupratibha.net

6) ప్రకృతి - వికృతి

భాష - బాస	కవిత - కైత
కథ - కత	కావ్యం - కబ్బం

7) సామాన్య వాక్యాలను సంఖీఫ్ట వాక్యాలుగా మార్చండి.

అ) సురవరం ప్రతాపరెడ్డి రాతలోనూ ప్రాంతీయత కనిపిస్తుంది. సురవరం ప్రతాపరెడ్డి మాటలోనూ ప్రాంతీయత కనిపిస్తుంది.

జి: సురవరం ప్రతాపరెడ్డి రాతలోనూ, మాటలోనూ ప్రాంతీయత కనిపిస్తుంది.

అ) కప్పగంతుల లక్ష్మీణశాస్త్రి కర్ణ సుందరి నాటకాన్ని అనువదించాడు. కర్ణ సుందరి నాటకాన్ని ప్రచురించాడు.

జి: కప్పగంతుల లక్ష్మీణశాస్త్రి కర్ణ సుందరి నాటకాన్ని అనువదించి, ప్రచురించాడు.

8) కింది వాక్యాన్ని సంయుక్త వాక్యంగా మార్చండి.

అ) నల్గొండ జిల్లాలో ఎందరో కవులున్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో కథకులూ ఉన్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో పత్రికా విలేకరులూ ఉన్నారు.

జి: నల్గొండ జిల్లాలో ఎందరో కవులు, కథకులు, పత్రికా విలేకరులు ఉన్నారు.

9) విడధిసి సంధిని గుర్తించండి.

అ) పేదరాలు

జి: పేద + ఆలు → పేదరాలు (రుగాగమ సంధి)

సూత్రం: పేదాది శబ్దాలకు ఆలు పరమైతే రుగాగమం వస్తుంది.

అ) గుణవంతురాలు

జి: గుణవంత + ఆలు → గుణవంతురాలు (రుగాగమ సంధి)

సూత్రం: కర్మధారయంలో తత్త్వమ శబ్దాలకు 'ఆలు' పరమైతే పూర్వపదం చివర ఉన్న అకారానికి ఉకారం వచ్చి రుగాగమం వస్తుంది.

విశేషాంశాలు

1. పలుకుబడి: 'పలుకుబడి' అంటే ఉచ్చారణలో ఉండే విలక్షణత. దీన్నే 'యాస' అంటారు.
2. సుడికారం: 'సుడికారం' అంటే మాట చమత్కారం. ఇది ప్రజల భాష, సంస్కృతి, భోగోళిక పరిస్థితులు, వారి ఆచార వ్యవహారాల నుంచి ఉద్ఘవిస్తుంది.
3. జాతీయం: జాతి వాడుకలో రూపుదిద్దుకున్న భాషా విశేషం. జాతీయంలోని పదాల అర్థాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్టుగా పరిశీలిస్తే వచ్చే అర్థం వేరు. ఆ పదాల పొందికతో వచ్చే అర్థం వేరు. పదాలకు ఉన్న వాచ్యార్థం పోయి లక్ష్మీర్థం రావడాన్ని జాతీయం అంటారు.